

Bc. Matěj Gažda, *Zavedení a rozvoj internetu v České republice* (Diplomová práce FHS UK: Praha, 2023)

POSUDEK OPONENTA

Mgr. et Mgr. Petr Wohlmuth, Ph.D.

Diplomová práce Matěje Gaždy si na začátku klade poněkud nejasný cíl „*zmapování začátků internetu na území České republiky*“ (Abstrakt, str. 4), na straně 2 (číslování vlastních stran práce), zase hovoří o snaze „*podrobně popsat zavedení a vývoj internetu*“, kdy rozhovory s narátory jsou zařazeny mezi další prameny, zkoumané právě kvůli tomuto „*popisu*“. (2)

Práce postrádá jakékoli ucelené pasáže o teoretické základně výzkumu, zmiňuje pouze velmi rudimentárním způsobem metodologii (str. 3 a 4) V situaci, kdy orální historie existuje v podobě několika paralelních paradigmat, je to poněkud nepostačující vymezení. Autor odkazuje také na publikace (typicky Sommer a Quinlan), které náleží do paradigmatu tzv. *community oral history* (či spíše *public history*) a pro současnou akademickou orální historii v podstatě nejsou relevantní.

Z úvodních pasáží vůbec nevyplývá, že by práce měla jakoukoli orálně-historickou subjektivní ambici věnovat se tomu, jaký smysl svému angažmá při realizaci internetu v českém prostředí přikládají narátoři. Tomu odpovídá i následné členění textu prvních přibližně třiceti stran, které představuje většinou strohý faktografický výklad postupného rozvoje počítačových sítí, exaktně podpořený množstvím odkazů a komentářů v poznámkovém aparátu.

Kapitola *Počátky internetu v České republice* se snaží změnit způsob výkladu, kdy jsou do textu stejného charakteru začleňovány víceméně pro ilustraci citace z paměťových vyprávění narátorů. Ty jsou však z hlediska problémově uchopené historie zbytečné, protože jen potvrzují plynutí faktografického narativu, který by se obešel i bez nich, případně dodávají další technické detaily, které doplňují výklad a činí jej čtivějším.

Očekával bych interpretační pasáže, zaměřené například na problém komercializace internetu v souvislosti se vznikem společností, které poskytovaly připojení, případně na problém státní regulace obsahu, nebo oligarchizace internetové infrastruktury, kdy je dnes je naprostá většina síťové infrastruktury v ČR vlastněna společností CETIN, která v roce 2015 ze 100% ovládla bývalou dceřinou společnost O2 a dnes náleží do portfolia investiční skupiny PPF. Místo toho jsem si přečetl technicky zasvěcený, logicky a systematicky sestavený faktografický text, doplněný řadou přehledných schémat, dokumen-

tujících vývoj síťové topologie nebo kapacity, který bych však očekával spíše ve formátu bakalářské práce na některé z fakult ČVUT, nikoli ve formátu magisterského textu na Fakultě humanitních studií v oboru Orální historie – soudobé dějiny, kde se předpokládá analytická a interpretační práce s reprezentacemi lidské subjektivity v paměťových narativech. Text představuje sbírku konstatování prostých atomárních či agregativních faktů (viz Horského vymezení historického faktu in Storchová a kol., *Koncepty a dějiny*), odkazujících na konkrétní technické děje a celkově by se dal charakterizovat jako precizně vypracované wikipedické heslo technické povahy.

Až na straně 66 začíná oddíl, kde se autor snaží analyzovat odpovědi narátorů na baterii předem připravených třech otázek, směřovaných na jejich obecnější postoj k síti internet. Bohužel v rámci takového způsobu kladení otázek není možné téměř vůbec ustavit žádoucí intersubjektivitu, která by způsobila, že narátoři budou odpovídat jinak než znovu víceméně technicistně a poskytovat téměř nicneříkající odpovědi na témata jako např. internetová kriminalita, možnost šířit dezinformace, internetové pirátství apod. Vůbec nerozumím pasáži, která následuje po položení otázky narátorům, jestli je třeba termín *internet* psát s velkým či malým počátečním písmenem. Otázka zřejmě cílila na hlubší reflexi termínu, ale to se evidentně nezdařilo.

Diplomová práce Matěje Gaždy je sestavená velmi pečlivě a systematicky a její formální stránce sotva lze cokoli vytknout. Svoji bytostnou neproblematičností a technicistním popisným faktografickým charakterem se ovšem zařazuje do rodiny textů, které sice splňují zavedená základní kritéria na diplomní text, ale jejichž odborný přínos je marginální. Text je neinovativní, nekladě si žádnou výzkumnou otázku, nepokouší se o jakýkoli problémový přístup a autor mi v podstatě neposkytl žádnou šanci na to, abych s ním vstoupil do dialogu. Sestavil práci, která je v žánru orální historie a soudobých dějin podle mého soudu redundantní.

Ze všech uvedených důvodů proto sice práci **doporučuji k obhajobě**, avšak nemohu ji **hodnotit jinak, než na spodní hranici stupně „3“, tedy „dobře“**. Ponechávám na zvážení komise, jestli takové diplomové práce mají jakýkoli význam pro smysluplné magisterské studium na našem programu.

V Praze, 19. 5. 2023

Mgr. et Mgr. Petr Wohlmuth, Ph.D.